

NORGES HØYESTERETT

Den 23. august 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-01477-A, (sak nr. 2007/540), straffesak, anke,

A (advokat Gunnar K. Hagen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Lasse Qvigstad)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Indreberg**: Saken gjelder straffutmåling for gjentatt seksuell omgang med en seks år gammel datter.
- (2) Borgarting lagmannsrett avsa 12. februar 2007 dom med slik domsslutning:
 - ”1. **A, født 08.12.1970, dømmes for overtredelse av straffeloven § 195 første ledd første punktum og annet ledd bokstav c) og straffeloven § 197, jf. straffeloven § 12 nr. 3 bokstav a og § 62, til en straff av fengsel i 1 – ett – år og 9 – ni – måneder med fradrag for tre dager for varetekt.**
 2. **Rettighetstap idømmes ikke.**
 3. **I sakskostnader for lagmannsretten betaler A 1 000 – ettusen – kroner.”**
- (3) Dommen er avsagt etter anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen i Asker og Bærum tingretts dom 12. juni 2006, hvor straffen var satt til fengsel i ett år og ni måneder, og han i tillegg var dømt til å betale oppreisning med 75 000 kroner.
- (4) Domfelte har anket lagmannsrettens straffutmåling til Høyesterett.
- (5) *Jeg er kommet til at anken må tas til følge.*

(6) Domfelte er nå 36 år og tidligere ustraffet. Han er av lagmannsretten funnet skyldig i å ha hatt seksuell omgang med sin seks år gamle datter ved gjentatte ganger i løpet av en kort periode å ha latt henne masturbere seg. Forut for dette har han ved flere anledninger latt henne berøre sitt kjønnsorgan.

(7) Om det nærmere saksforholdet skriver lagmannsretten:

”Den seksuelle omgangen med B fant sted flere ganger da hun besøkte ham noen dager i X i slutten av juli 2005. Da lot han henne masturbere seg ved at hun holdt om og bevegde hans penis. Minst den ene gangen var den erigert. Det er ikke grunnlag for å anta at tiltalte fikk utløsning under den seksuelle omgangen.

Masturbasjonen er skjedd i tilknytning til at B badet i kar før hun la seg for kvelden. Da det fant sted seksuell omgang, hadde tiltalte kledd seg naken for å bade sammen med henne.

...

Lagmannsretten har ikke funnet tilstrekkelig grunnlag for å anta at det hadde skjedd seksuell omgang med datteren før hun besøkte ham i X. Men det må anses som tilstrekkelig bevist at tiltalte flere ganger med B har foretatt slike seksuelle handlinger som omhandles i straffeloven § 200. Det er skjedd mens hun i perioden etter samlivsbruddet var på besøk hos ham. I badesituasjoner har han da latt henne berøre og leke med sin penis, men uten at han har latt dette skje med noen slik intensitet at det kan omtales som masturbering.

Det legges til grunn at A selv ikke har tatt noe uttrykkelig initiativ til verken seksuell omgang eller handling. ... Det er vanskelig å anslå hvor lenge de seksuelle handlingene pågikk, men det må anses tilstrekkelig bevist at de iallfall har funnet sted i løpet av flere måneder før hun fylte seks år.”

(8) Gjentatt seksuell omgang med en seks år gammel datter er et alvorlig straffbart forhold som i utgangspunktet skal straffes strengt. Slik de faktiske forhold ligger an i denne saken, finner jeg likevel at en straff på fengsel i ett år og ni måneder er noe for streng i forhold til straffnivået i andre nyere saker om seksuell omgang med barn under ti år.

(9) I Rt. 2004 side 437 hadde den domfelte fått en ni og et halvt år gammel pike til å masturbere seg. Han hadde blitt kjent med henne ved å innlede et forhold til hennes mor, og bygget opp et tillitsforhold. Domfelte hadde flere tidligere dommer, blant annet en usonet dom for blotting. Straffen ble satt til fengsel i ett år og ni måneder, som var en fellesstraff med en betinget fengselsstraff på 45 dager i en tidligere dom. Domfeltes planmessige handlemåte og de tidligere straffedommene gjør saken noe mer alvorlig enn vår, selv om fornærmede ikke var domfeltes datter. Det samme gjelder saken i Rt. 2004 s. 1035, som gjaldt en mann som var dømt for fem til seks tilfeller av seksuell omgang med sin åtte til ni år gamle nevø, hvorav den ene var en voldtekt. Endelig vises det til Rt. 2004 side 1408, hvor domfelte var en far som ved ett tilfelle hadde kledd av sin fire og et halvt år gamle datter og lagt seg over henne på sofaen med sin penis mot hennes kjønnsorgan. Høyesterett uttalte at fengselsstraffen i saken i utgangspunktet burde være i området ti måneder til ett år, men satte straffen til fengsel i sju måneder fordi saken var blitt svært gammel. Det var her tale om ett overgrep, mens det i vår sak dreide seg om mer enn ett tilfelle av seksuell omgang i dagene i X, og dessuten en opptakt til dette i form av lek med fars kjønnsorgan flere ganger tidligere.

- (10) Jeg nevner for ordens skyld også dommen i Rt. 2005 s. 1707, men den har begrenset overføringsverdi til vår sak.
- (11) Det kan etter min mening ikke legges nevneverdig vekt på at domfelte har forholdt seg passiv i den forstand at det var datteren som lekte med hans penis og etter hvert masturberte ham. Da den seksualiserte leken tok til, skulle han sørget for at den opphørte og ikke minst hindret at den gjentok seg, om nødvendig ved å slutte å bade med barnet. I stedet har han latt "leken" utvikle seg til å bli mer og mer intens.
- (12) Forsvarer har reist spørsmål om det er riktig når lagmannsretten har ansett fars passive deltakelse i denne leken før hendelsene i X som å foreta en seksuell handling med barnet, jf. straffeloven § 200. Synspunktet er at det må kreves en større aktivitet for at man kan sies å foreta en handling. Forsvareren har pekt på at det riktige kanskje ville være å anse handlemåten som brudd på § 201 om seksuelt krenkende eller uanstendig atferd.
- (13) I Rt. 1927 side 1070 fant Høyesterett at den domfelte hadde foretatt en utuktig handling, ikke utvist utuktig atferd, når han hadde betalt en syv år gammel pike for å "slikke ham paa munden og ta i hans kjønndel". Det ble pekt på at "tiltalte selv har bragt sit mandlige lem i berøring med barnets haand". I vår sak uttaler lagmannsretten at den domfelte "selv ikke har tatt noe uttrykkelig initiativ til verken seksuell omgang eller handling". Det er imidlertid et spørsmål om ikke det å kle seg naken og bade med barnet etter at barnet tidligere i samme situasjon har berørt og lekt med hans penis, må anses som tilstrekkelig initiativ fra den voksnes side til at han kan sies å ha foretatt en seksuell handling.
- (14) Jeg finner det imidlertid ikke nødvendig å ta stilling til dette i vår sak, som handler om utmåling av straff for krenkelse av straffeloven § 195. Det har her betydning i skjerpene retning at den domfelte har latt datteren berøre og leke med hans kjønnsorgan også før den seksuelle omgangen fant sted, uansett om dette anses for å omfattes av straffeloven § 200 eller ikke.
- (15) Straffen settes passende til fengsel i 1 år og 6 måneder.
- (16) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder.

- (17) Dommer **Tønder:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (18) Dommer **Gussgard:** Likeså.
- (19) Dommer **Oftedal Broch:** Likeså.
- (20) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (21) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder.

Riktig utskrift bekreftes: